

Blahoslavená *Alfonza* *Mária* – formátorka

Dnes v evanjeliu podľa sv. Lukáša čítame: „Ako Ježiš hovoril zástupom, akási žena zo zástupu pozdvihla svoj hlas a povedala mu: ‚Blahoslavený život, ktorý ťa nosil, a prsia, ktoré si požíval.‘ Ale on povedal: ‚Skôr sú blahoslavení tí, čo počúvajú Božie slovo a zachovávajú ho.‘“ (Lk 11, 27-28).

Keď žena zo zástupu prejaví kompliment, Ježiš o to nestojí a hovorí: „Skôr sú blahoslavení tí, čo počúvajú Božie slovo a zachovávajú ho.“

Chceme sa venovať téme bl. Alfonza Mária – ako formátorka, ktorá je ženou evanjelia a je ženou počúvajúcou Pánov hlas...

Pane Ježišu, v istom momente života každá z nás dostala pozvanie nasledovať ťa v rehoľnom živote, s ponukou, dať sa inšpirovať bl. Alfonzou Máriou. Odvtedy kráčame v jej stopách a nasávame jej ducha. Preto keď sa chceme zorientovať v nejakom probléme, tak spontánne obraciame svoj pohľad aj k nej, prvej sestre a prvej formátorky, v presvedčení, že nám má čo dnes povedať.

V tejto úvahe sa chceme priblížiť k Tebe, ktorý neustále formuješ naše srdce. Chceme sa dať Tebou formovať a chceme do svojej formácie pozvať aj bl. Alfonzu Máriu, tú, ktorá sa úplne nechala formovať Tebou a tak sa spontánne pretvárala na opravdivú formátorku iných podľa Tvojho ducha.

O formácii sa dnes veľa hovorí v každom odbore. Čo však znamená formovať sa v zasvätenom živote? Znamená nadobudnúť formu – nie tú formátorky (bola by to závislosť), ani zakladateľky (bola by to archeológia), ale tú Kristovu, tak ako hovorí sv. Pavol: „*Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš*“ (Flp 2,5).

Osvojovať si myšlienky a city znamená formovať srdce Krista v nás dovtedy, kým nebudeme myslieť, posudzovať a zmýšľať tak ako Kristus (porov. VC 65). Formovať sa znamená žiť s Ježišom a pre Neho, „*a jedine pre Neho*“ (Príhovory bl. Alfonzy Márie, I. 1). V tejto súvislosti, keď chceme hovoriť o bl. Alfonze Márii je dobré vedieť, kým bola formovaná a v čom spočíval jej noviciát. Azda za najvhodnejšie považujem vyjadrenie očitého svedka kňaza Glöcklera, ktorý hovorí: „*Absolvovala noviciát pod samotným vedením Toho, ktorý formoval aj apoštolov. Odtiaľ patrí do Cirkvi aj nová kongregácia, ktorá bola ustanovená so súhlasom najvyššieho pastiera diecézy a pod jeho dohľadom. A tento pastier nad ňou naďalej bdie. Pokiaľ ide o nástroje, ktorými sa toto dielo uskutočňuje, je nesporné, že Boh si vyvolil z tých najnepatrnejších a najslabších. Boh chcel, aby sláva z úspechu patrila len Jemu, a iba Jemu samému, s čím bl. Alfonza Mária nemala ani najmenší problém a bola s tým naplno stotožnená. A tak v novej kongregácii, takto pripravená formátorka a sestry začínajú formovať svoj vnútorný a vonkajší život podľa tohto vzoru Ježiša Krista.*“

Skutočnosť, že formácia vedená bl. Alfonzou Máriou musela byť dôkladná, je zachytená v prameňoch, kde nachádzame správy, že diecézny biskup Mons. Räss dovolil rozšírenie kongregácie do iných diecéz až vtedy, keď boli sestry dobre sformované a upevnené vo svojom povolání. A v tom už dôveroval formátorky.

Pravosť tohto vyjadrenia overil historik Pfleger, keď píše: „*V roku 1854 – v strašnom roku cholery - sa ukázalo, čo matka Alfonza Mária, medzi múrmi materského domu kongregácie, počas piatich rokov jeho existencie, dokázala vykonať v umení formácie – dokázala vyformovať sestry pre Boha. Svojím nadšením, ktoré pramenilo z jej horiacej lásky k Bohu a k blížnemu, táto formátorka zapálila malé stádočko svojich sestier, ktoré išli zvädzať boj a nebáli sa položiť aj svoj život na bojisku milosrdenstva.*“

Bolo verejným tajomstvom, že osobnosť zakladateľky vyvolávala vo svojej dobe obdiv aj protirečenie zároveň. Dvorný kaplán abbé Busson píše - citujem: „Dostalo sa jej kladného ohodnotenia od významných a vysokopostavených osôb a len zásluhou svojej viery bola schopná vykonať úlohu, ktorá presahovala jej čisto ľudské možnosti.“

A keď prišli ťažkosti osamostatnenia? Nešetrila sa a v dávnom roku 1865 putovala z Niederbronnu aj do Šoprone. Vydala sa na dlhú cestu síce k sestram, ktoré ona sama ešte formovala, ale v danej situácii do neznáma. A ako sa len tešila, keď zistila, že napriek vážnosti situácie, kvôli ktorej prichádzala, atmosféra domu v Šoproni bola preniknutá **jej duchom**.

Ako čítame v kronike domu v Šoproni: „Sestram, ktoré ona formovala, im ako matka a formátorka veľmi často chýbala. O to viac sa pri jej príchode celý dom naplnil šťastím. Každá sestra mala na srdci veľmi veľa toho, čo chcela povedať svojej duchovnej matke. Toto bol jednoducho duch Niederbronnu, ako konštatujú historici.“

Uvažujme, ktoré základné črty tohto umenia „formovať sestry pre Boha“ môžeme zachytiť u bl. Alfonzy Márie?

Sú to hlavne jednoduchosť, úprimnosť, transparentnosť v konaní, myslení a v láske. A práve toto umenie formácie jej umožnilo naplniť poslanie, ktoré dostala od Boha.

A ako si vysvetliť formuláciu: „formovať sestry pre Boha?“ Že to nebolo jednoduché, počúvajte, aké obavy pri tom sprevádzali samotnú formátorku: „Bojím sa ako ohňa toho, aby u mojich sestier nedošlo k túžbe po márnej sláve a zaľúbení v sebe samých. Snažím sa ich neustále formovať a viesť takým spôsobom, aby veľa mysleli na Boha a na verné plnenie povinností súvisiacich s ich povoláním. A hlavne, aby nevenovali nijakú pozornosť tomu, čo už urobili. Chcem upriamiť ich pozornosť na milosti, ktoré im vo veľkej hojnosti dáva Pán a sú silným zdrojom odvahy a energie pre nich. Jemu nech sa za to vzdáva chvála a vďaka.“

Aké ovocie táto formácia priniesla? Hádám najlepšie je to vyjadrené v listoch biskupov a farárov v čase osamostatnenia domov od Niederbronnu, kde sestry sa bránia odlúčeniu od svojej formátorky. A v tejto dramatickej situácii, biskupi i kňazi, musia uznať kvalitu formácie sestier, formovaných v Niederbronne.

Niet nijakých pochyb, že pevná kresťanská výchova, choroby, fyzické a duševné utrpenie, napokon aj mimoriadne dary a milosti, ktoré naša blahoslavená dostala, boli prostriedkami, ktorými si Boh poslužil, aby ju vyformoval ako svoj nástroj a uskutočnil zámery svojej Prozreteľnosti. Jej výnimočná duša a výrazná osobnosť sa utvárali v Kristovej škole a v škole Jeho Kríža, pod vedením kňaza inšpirovaného Božou Prozreteľnosťou Jána Davida Reicharda.

Na vysvetlenie veľkolepého diela zakladateľky a formátorky v jednej osobe, ktoré tak dokonale odpovedalo potrebám jej doby, nemôžeme nájsť odpoveď inde než v bohatstve jej vnútorného života a v jej srdci, lebo prijatím utrpenia sa celkom zriekla seba a oddala sa krížu svojho Božského Vykupiteľa.

Bl. Alfonza Mária bola ženou evanjelia, povedal to o nej aj kard. Becciu v homílii počas beatifikácie. A tak aj formácia sestier bola evanjeliovo náročná, ale pritom bola hlboko ľudská, motivujúca a inkulturovaná. Vieme, že od začiatku boli v kongregácii dievčatá nemecky aj francúzsky hovoriace a nebola to nikdy prekážka, lebo to bola formácia k vernosti a formácia k zdravému životnému štýlu – vieme, že pri každom otvorení nového spoločenstva žiadala od kňazov a starostov pre sestry jedlo, bývanie a oblečenie a bola to aj formácia o plodnej vnútornej a citovej rovnováhe – v dnešnej terminológii o emóciách. Ona ako formátorka si priala, aby formované sestry dospeli k duchovnej otvorenosti, pravdivosti a slobode pre Boha, totiž formácia nebola samoučelná, ale mala pomôcť zvládnuť zasvätenie aj poslanie v náročnom apoštoláte v danej dobe.

Túžba žiť evanjelium a byť činnými v apoštoláte nás jednoducho tiahne nasledovať ideál našej prvej formátorky, v ktorom sa snažíme plniť Božiu vôľu. Avšak žiť v spoločenstve je celoživotnou úlohou do smrti – nie sme v spoločenstve len kým sme v apoštoláte. V spoločenstve sa učíme mať účasť na našom spoločnom poslaní a celý svoj život žiť z lásky k Ježišovi Vykupiteľovi. Dnes stojíme pred mnohými výkrikmi doby a ľudí zranených, trpiacich, zmätených a túžiacich po oslobodení.

Bl. Alfonza Mária ako formátorka bola jednoduchá, schopná počúvať Boha a taktiež človeka, keďže v každom videla Boha. Ako sama hovorí: „*Vo všetkom, vždy a všade vidím len Boha a to Boha samého*“. Nikdy sa nesnažila o to, aby upevnila svoju moc vytváraním odstupu medzi sebou a sestrami. Naopak, sestry o nej hovorili: „*Milujeme svoju matku pre jej jednoduchosť v myslení a konaní*.“

Spolu so sestrami komunity sa nachádzala na tej istej úrovni a pokladala to za normálne, byť jednou z nich.

Formovať sestry pre ňu znamenalo cítiť skutočnú zodpovednosť za druhých, za ich rast a uvedomovať si, že druhí nie sú jej majetkom, nie sú predmetmi, ale ľuďmi so srdcom, v ktorom prebýva Božie svetlo. Bola presvedčená, že tieto sestry Boh do kongregácie povolal, aby rástli v slobode, pravde a láske. Každú sestru poznala a vedela osloviť po mene a nemala žiadne preferencie v talentoch alebo schopnostiach. Nemala medzi sestrami ani priateľky, ani nemala sestry dôvernejšie a menej dôvernejšie. Za každú bola ochotná položiť život. Ako formátorka nebála sa mať s každou sestrou osobný vzťah, aby im pomohla rásť. Poznala aj ich zraniteľnosť, ale nie preto, aby to v najnevhodnejšej chvíli zmanipulovala, ale iba preto, aby im bola oporou v ťažkej chvíli.

V *Prvých pravidlách* v 5. kapitole § 20 hovorí: „*Sestry musia byť voči sebe prívetivé, úprimne a dobromyseľne si preukazovať služby lásky aj v najmenších veciach*.“

Od svojich prvých *Príhovorov* v „Kláštore“ – také prvé RI - sa stále znova vracala k ďalšej výzve: „*Dcéry moje, pomáhajte si navzájom až po najmenšie veci!*“

Jej vedúcou myšlienkou pri vysielaní sestier do apoštolátov bolo: „*Poslúchajte sa navzájom a milujte sa navzájom úprimne a srdečne*.“ Týmto správaním inšpirovala a motivovala sestry, aby boli živou komunitou, a aby všetky poznali hlavné ciele, prečo v nej žijú.

Ako formátorka verila, že dostala od Boha svetlo, silu a dary potrebné na splnenie svojej úlohy a verila, že existuje milosť stavu, ktorú Pán dával spolu s úlohou, ktorú bolo potrebné naplniť. Prosila pri každej zverenej úlohe, aby jej Pán prichádzal na pomoc a On vyžadoval iba pokoru a snahu slúžiť človeku v pravde.

Naša blahoslavená to dobre pochopila a veľmi ju to vnútorne oslobodilo. Vôbec nerobila dojem, že nesie všetky starosti kongregácie a sveta. Bola presvedčená, že je to Božia rúča a často opakovala: „*Je to tvoje dielo, ty sa postaraj!*“ Dovolila, aby sa Kristus natolko zmocnil jej života, že mohla spokojne so svätým Pavlom povedať: „*...už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus*“ (Gal 2,20).

Na ceste za Ježišom v spoločenstve s bl. Alfonzou Máriou sestry túžili byť dobre zakorenené v reholnej identite kongregácie, lebo jej ako formátorky záležalo na tom, aby sestry nešli do sveta so svojimi predstavami a osobnými ambíciami, ale s dôverou v Ježiša.

Parafrázujúc slová biskupa Webera na oslavách 100. výročia založenia kongregácie vyjadrím to v modlitbe vďaky: „*Bože, náš Otec, Ty, ktorý si povolal, formoval a viedol zakladateľku; Ty, ktorý si povolal každú jednu z nás, formuj aj nás a buď naším sprievodcom. Ty, Bože, ktorý si nikdy neprestal poskytovať pomoc a podporu našej zakladateľke, buď oporou a útočiskom aj pre nás, keď niekedy nevieme nájsť východisko. Daj, prosíme, aby sme Ti boli celkom oddané, tak ako Ti bola oddaná celou dušou naša zakladateľka. Ona, bola tou, ktorá hľadala vždy len Tvoju slávu a plnila Tvoju vôľu. Hoci bola prakticky negramotná, Ty si jej*

udelil obdivuhodné dary a obdaril ju milosťami, ktoré Duch svätý neprestajne udržuje vo svojej Cirkvi.

Daj, prosíme, aby sme tak ako bl. Alfonza Mária boli ženami činu, odvahy a predvídavosti. Ona svojou vnútornou podstatou bola autentická mystička. Jej život bol celý zjednotený s Kristom, i keď tak ako On aj ona poznala pohrdanie, odpor, protirečenie, nesúhlas a nebola od toho ušetrená.“

Pane, prosíme Ťa o silu formovať sa v slobode pre Teba a zároveň byť pripravené zmierňovať biedu človeka každým možným spôsobom. Pomáhaj nám s radosťou vstúpiť a nadchnúť sa stále aktuálnou príťažlivosťou a nadčasovým rozmerom charizmy blahoslavenej zakladateľky. Daruj nám schopnosť vedieť zachytiť výzvu doby tak, ako to zachytila ona.

Všetky sme súčasťou kongregácie a každá sestra v nej má čo povedať. V kongregácii našej blahoslavenej zakladateľky sme totiž každá dostali niečo, čo sa ani nedá odmerať a pre kongregáciu žiadna sestra nie záťažou, ale požehnaním. Veľký fyzik Albert Einstein povedal, že sú veci merateľné, ale až tak na nich nezáleží a sú veci nemerateľné, na ktorých až priveľmi záleží... takže nie sú dôležité čísla, ale nemerateľná hĺbka ducha Ježiša Krista a blahoslavenej zakladateľky v každej sestre a členke DR a to sa nadobúda osobnou formáciou, ktorú v nás začala naša prvá formátorka.

Preniknuté jej duchom - rovnako aj dnes – budme veselé, jednoduché, oduševnené, verné. Svätý Otec František nám opakuje to isté – radosť, jednoduchosť, zaniatenosť, vernosť. Aká zhoda medzi Petrom dnešných čias a bl. Alfonzou Máriou! Možno preto ju dovolil blahorečiť!

Práve včera skončila v Ríme konferencia o svätosti (chýr svätosti, jeho šírenie a znaky svätosti), ktorú som mala možnosť sledovať – podľa mojich možností - on-line, kde okrem iného odznelo, že svätí, to nie sú ľudia, ktorí patria do histórie, ale tí, ktorí formujú históriu aj dnes, takže treba dobre pochopiť, o čom je svätosť.“ Sú to blahorečení a kanonizovaní svätí, ktorí všetkým pripomínajú, že sa dá žiť evanjelium naplno dnes a že je to krásne.

Modlime sa: Pane Ježišu v tejto vzácnej chvíli stretnutia s Tebou, prosíme, daj nám silu vrátiť sa ku koreňu, ktorým je bl. Alfonza Mária a nedovoľ, aby sme stratili odvalu ísť do hĺbky na ceste poznávania jej svätosti, spirituality a charizmy a tak boli nositeľkami živej a dôveryhodnej nádeje pre ľudí vôkol nás v tejto ťažkej dobe. Pomôž nám, aby sme dospeli k dostatočnému nasiaknutiu jej duchovnosťou, ktorej stredom a centrom si Ty, náš Božský Vykupiteľ. Lebo Ty, žiješ a kraluješ naveky vekov. Amen.

Po tejto krátkej úvahe o našej prvej formátorky je na mieste sa pýtať: ***Kto je pre mňa bl. Alfonza Mária a ako to formuje históriu môjho života?***

1. *Je* pre mňa ženou kontemplácie, ktorá si často v živote opakovala: „*Nežijem už ja, ale vo mne žije Kristus*“ (Gal 2,20).
2. *Je* pre mňa tou, ktorá bez váhania poslúchla Pánovu výzvu: „*Neboj sa, je to moje dielo!*“ a pokračovala v rozvíjaní charizmy.

3. *Je pre mňa tou, ktorá v čase skúšok sestry povzbudzuje: „Skúmajte svojho Božského Majstra neprestajne, rozjímajte o ňom deň a noc, aby ste svoj život mohli stvárniť podľa jeho života.“*
4. *Je pre mňa tou, ktorá vo formácii sa veľmi spoliehala na Božiu pomoc a naliehavo prosila: „Ježišu, môj Božský Ženích, prijmi tieto deti, vezmi si ich srdcia do tvojho vlastníctva... a formuj ich podľa tvojej vôle.“*
5. *Je pre mňa tou, ktorá prízvukovala dôveru k Panne Márii: „Božia Matka vám nikdy nič neodmietne!“*
6. *Je pre mňa tou, ktorá ani na chvíľu nezaváhala nad Božou dobrotou a zdôrazňovala: „Vedzte, že Božie milosrdenstvo nemá hraníc.“*
7. *Je pre mňa ženou odvahy, keď pri ošetrovaní neodkladne vyzývala sestry: „Nikdy nič neodmietnite chorým, pretože to, čo odmietnete im, odmietate samému Spasiteľovi.“*
8. *Je pre mňa ženou hlbokej modlitby, keď hovorila: „Opravdivá modlitba vychádza zo srdca.“*
9. *Je pre mňa ženou, ktorá prešla utrpením každého druhu a smelo dodávala odvalu: „Utrpenie nech vám nezarmucuje ani tvár ani myšlienky.“*
10. *Je pre mňa ženou Cirkvi, keď často opakovala: „Svätému Otcovi ako hlave Cirkvi som preukazovala úctu, lásku a absolútnu oddanosť. Aké len mám šťastie, že som dieťaťom pravej Cirkvi!“*
11. *Je pre mňa ženou ľudskosti, keď všetkých posmeľovala: „Milujem hriešnikov s úprimnou nežnosťou, vidím v nich iba Božie stvorenia, predmet Jeho lásky.“*
12. *Je pre mňa ženou ekumenizmu, keď o nej hovorili: „Starala sa aj o protestantov a všetkých bez rozdielu, ktorí ju požiadali o pomoc a poskytovala im starostlivosť obetavo a s láskou.“*
13. *Je pre mňa ženou dialógu, keď povzbudzovala: „Boh požehná, čo budete hovoriť v jeho mene.“*

14. *Je* pre mňa ženou s hlbokým zmyslom pre rodinu, keď bez váhania: „*Prijímala opustené chudobné deti a starala sa o ne tak, aby dostali potrebnú výchovu.*“
15. *Je* pre mňa ženou periférie, pretože od začiatku založenia kongregácie: „*Dňom i nocou, sa ponáhľala slúžiť chudobným i chorým, predovšetkým umierajúcim v ich príbytkoch.*“
16. *Je* pre mňa ženou, pre ktorú najmilším poučením bolo počúvať a rozjímať o utrpení Pána Ježiša, lebo tu objavovala Ježišovu bezhraničnú lásku k ľuďom.
17. *Je* pre mňa ženou, pre ktorú najčastejším predmetom rozjímania bolo o utrpení Pána.
18. *Je* pre mňa ženou, pre ktorú najkrajšou starosťou bolo prebúdať v srdciach ľudí Božiu lásku.
19. *Je* pre mňa ženou, pre ktorú najtúžobnejším prianím bolo byť ponížovanou.
20. *Je* pre mňa ženou, pre ktorú najsilnejšou dôverou - keď ju naľakali slabosti a uvedomenie si vlastnej neschopnosti - bolo Božie milosrdenstvo.
21. *Je* pre mňa ženou, pre ktorú najväčším šťastím bolo vlastniť Boha na zemi.
22. *Je* pre mňa ženou, pre ktorú najobľúbenejšou prácou bolo starosť o chudobných.
23. *Je* pre mňa ženou, ktorá mi pomôže formovať sa - dozrievať a stále rozvíjať v sebe schopnosť vedieť zachytiť výzvu pre dnešok tak, ako ju zachytila ona vo svojej dobe.